

**Chambre
des Représentants**

**Kamer
der Volksvertegenwoordigers**

18 DÉCEMBRE 1952.

18 DECEMBER 1952.

PROPOSITION DE LOI
portant érection d'un monument national
à la mémoire des morts de l'Yser.

WETSVOORSTEL
houdende oprichting
van een nationaal gedenkteken ter nagedachtenis
van de doden van de IJzer.

RAPPORT
FAIT AU NOM DE LA
COMMISSION DES AFFAIRES GENERALES⁽¹⁾.
PAR M. NOSSENT.

VERSLAG
NAMENS DE
COMMISSIE VOOR DE ALGEMENE ZAKEN⁽¹⁾.
UITGEBRACHT DOOR HEER NOSSENT.

MESDAMES, MESSIEURS,

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

La Commission des Affaires Générales a examiné la proposition aux termes de laquelle MM. De Kinder et consorts souhaitent que soit érigé sur les bords de l'Yser, à Dixmude, un monument national à la mémoire des soldats de toutes nationalités qui y tombèrent au cours de la guerre 1914-1918.

Les partisans de cette proposition ont souligné que la destruction de la Tour de l'Yser — monument privé — avait fait l'objet d'une réprobation unanime. Mais ils estiment qu'il faut utiliser l'occasion ainsi créée d'ériger un monument *national* dont la signification serait plus large que celle qui s'attachait jusqu'à présent — et avec certaines équivoques — à la Tour de l'Yser.

De Commissie voor de Algemene Zaken heeft het voorstel besproken huidens hetwelk de heer De Kinder c. s. wensen dat langs de oever van de IJzer, te Diksmuide, een nationaal gedenkteken zou worden opgericht ter nagedachtenis van de soldaten van alle nationaliteiten die aldaar tijdens de oorlog 1914-1918 gesneuveld zijn.

De voorstanders van dat voorstel hebben er op gewezen dat de vernieling van de IJzertoren — privaat gedenkteken — algemeen werd afgekeurd. Zij menen echter dat gebruik moet worden gemaakt van de aldus geschapen gelegenheid om een *nationaal* gedenkteken op te richten waarvan de betekenis ruimer zou zijn dan die welke tot dusver — met een zekere dubbelzinnigheid — gehecht werd aan de IJzertoren.

(1) Composition de la Commission : M. Van Cauwelaert, président, MM. Bertrand, Delwaide, De Schryver, Devilers, De Vleeschauwer, Mertens de Wilmars, Nossent, Parisis, Saint-Remy, Struyveldt, Van Acker (Benoit), Wigny. — Bohy, Fayat, Huysmans, Merlot, Rongvaux, Spaak, Tielemans, Van Acker (Achille), Van Eynde. — Kronacker, Lefebvre (René).

(2) Samenstelling van de Commissie : de heer Van Cauwelaert, voorzitter; de heren Bertrand, Delwaide, De Schryver, Devilers, De Vleeschauwer, Mertens de Wilmars, Nossent, Parisis, Saint-Remy, Struyveldt, Van Acker (Benoit), Wigny. — Bohy, Fayat, Huysmans, Merlot, Rongvaux, Spaak, Tielemans, Van Acker (Achille), Van Eynde. — Kronacker, Lefebvre (René).

Les adversaires de la proposition rappellent que dès le lendemain des dynamitages, la reconstruction de la Tour a été décidée. Ils estiment qu'il serait peu heureux de la remplacer par un monument dont la signification pourrait être différente. A leurs yeux, d'autres monuments, et notamment celui de Nieuport érigé à la gloire du Roi-Chevalier et de ses soldats, symbolisent parfaitement l'idéal commun pour lequel tant d'hommes tombèrent au cours de la guerre 1914-1918, sur les bords de l'Yser.

Mise aux voix, la proposition a été rejetée par 10 voix contre 4.

Le Rapporteur,
R. NOSSENT.

Le Président,
Fr. VAN CAUWELAERT.

De tegenstanders van het voorstel herinneren er aan, dat onmiddellijk na de dynamitering besloten werd de Toren weder op te bouwen. Zij achten het een weinig gelukkige ingeving, hem te willen vervangen door een gedenkteken waarvan de betekenis verschillend kan zijn. Huns inziens vertegenwoordigen andere gedenktekens, en o.m. dat te Nieuwpoort, opgericht ter verheerlijking van de Ridder-Koning en van zijn soldaten, op uitstekende wijze het gemeenschappelijk ideaal voor hetwelk zoveLEN tijdens de oorlog 1914-1918 op de oevers van de IJzer gesneuveld zijn.

Het voorstel werd ter stemming gebracht en verworpen met 10 tegen 4 stemmen.

De Verslaggever,
R. NOSSENT.

De Voorzitter,
Fr. VAN CAUWELAERT.